Any XII. Sabadell.—Dijous 6 de Janer de 1898. N.º 548

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Calderón, 36.
Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell. . . . . 4 rals al mes.
Fora. . . . . 14 » trimestre
Un número sol. . . . **5 céntims.**
Anuncis á preus convencionals.

Turrons llegítims de JIJONA

No hi ha necessitat de comprar lo llegítim turró de JIJONA en taulas especials, ni pagarlos á 6 rals.

En las Confiterías de La Confianza de Vila Germans, Rambla, 63 y carrer de la Rosa, 4 y en la de Francisco Vila, carretera de Manresa, 57; se venen verament llegítims á

5 RALS LA LLIURA

no cal, donchs, gastar 6 rals poguent comprarlos á 5, tant llegítims com los mes llegítims y tant bons com los mes bons.

Calendari Catalá de l' any 1898

Forma un blok de 730 planes de lectura moral y recreativa que contenen, ademés de Santoral, sortidas y postas de sol:

Efemérides esclusivament de fills de Catalunya, Poesías, Problemas instructius, Rondallas, Acudits, Endavinallas, Geroglifichs, Epígramas, Cantars, etz., etz.

Tarjas de cartró y de fusta elogóricas, fabricadas expresament per aquest Calendari.

Se trova de venda en l' establiment de litografía de don Marcell Brossa, carrer de San Joseph, 7.

La safateta al balcó

Ditxosas costums populurs; sublims tradicions cristianas; no fugiu pas de nostre patria, no abandoneu may nostres llars; resteu en ellas per sempre, embolcalleu á totas las generacions, sigueu l' alegria de nóstra descendencia com haveu sigut l' alegria nostra y la dels nostres avis y besavis.

Sants Reys de l' Orient que vostre silueta 's dibuixi en la tendre fantasía dels nostres fills y dels nets nostres, com se dibuixava en aquesta diada en nostre tendre fantasía, somniantvos montats en briosos corcers galopant pels ayres, seguits de vostres criats carregats de joguinas y llaminaduras que anavau deixant als balcons ahont trobaveu la safateta que 'l vespre hi deixavam pera rebre vostre obsequi.

¡Que hermosas son las tradicions fillas del cristianisme! ¡Que conexedora es nostra santa religió del cor del home! ¡Quantas ensenyansas rebé la humanitat de la cova de Betlhem! ¡Quantas llissons de sociología sortiren d' aquella Divina Cátedra, per desgracia poch atesas pels sábis y sovint menyspreuhadas per los poderosos de la terra!

Contemplém l' estat polítich del mon en la época en que la misericordia de Deu volgué redimir á la humanitat, contemplém l' estat social en lo temps en que nasqué lo Fill de Deu y trobém á la major part del mon civilisat sotmés baix un gran imperi uniformista, l' Imperi Romá, y veyém dividida á la humanitat en homens lliures y en homens esclaus, en rassas dignificadas y en rassas inmundas, en siervos y en senyors, veyém á la dona considerada com a béstia, y sobre tothom, nn emperador semi Deu, l' emperador August, amo y senyor de vidas é hisendas, d' honras y ánimas.

Sona pels espays lo sublim cant dels angels anunciant lo naixement del Messias y aquell «Gloria in Excelcis» bressolat per las onadas dels ayres penetra als ohidos de pastors y reys, de siervos y senyors, d' homens y donas, y no penetra als ohidos del emperador August; tothom lo sent, menys los orgullosos magnats del centralisme del Cessar, y es que Deu feya cas omís dels grans estats artificials.

S' alsan á la una sens consultarse 'ls homens de bona voluntat, los senzills pastors de l' encontrada de Betlhem y los reys de las mes apartadas regions; y los grans imperis restan quiets per que las onadas d' ayre celestial que portavan la bona nova rebotiren sobre 'ls marbres frets dels palaus cosmopolitas y lo perfumat oreig de la gracia perdé son aroma al passar pel pestilent llot de Roma, llach de las barrejas de tots los vicis dels pobles junyits á son imperi.

Una mateixa estrella guia als reys magos representants de totas las rassas, blanca y negre y aquestos avisan á Herodes la bona nova, pero aquest rey orgullós, que encare que subdit de Roma se creu absolut, n

'ls segueix y es perque en son cor hi nia l' enveja y no es capás d' abaixar sa testa adorant al Rey de Reys; es qu' es un Rey usurpador y Deu no permet que 's barreji ab los llegitims representants dels pobles naturals quins regoneixen que la autoritat es una delegació de Deu y no una propietat absoluta.

Herodes en lloch d' adorarlo, persegueix al Rey Nen per por de que li prengui 'l ceptre, y la Omnipotencia Divina que podia aplastarlo, fuig de son regne respectant lo regnat d' aquell tirá, ensenyant que 'l Redentor no venia á fer ni desfer regnes, sino que venia á regnar sobre tots los cors y sobre tots los pobles de la terra.

Dinou sigles han passat y encare aquestas ensenyansas no han sigut prou atesas. Caigué l' Imperi Romá, se formaren las dominacions Godas, se formaren los imperis dels Califas africants, se formaren los imperis Turch y l' imperi Espanyol, y altres Estats mes moderns; los primers han passat á la historia y 'ls dos ultims mutilats agonitzan y de sa agonia no surten continuament com aucells escapats de la gavia multitut de pobles iadependents ó autónoms després de rius de sang miserablement vessada, y es que 'ls sultans de Turquia no rebent l' autoritat de Cristo, tenen una autoritat despótica y los reys cristians rebent l' autoritat de Cristo se feren absoluts y regalistas junyint pobles á la forsa y fins posant lleys á Cristo, sens recordar l' exemple dels reys magos que 's limitaren á adorar al Messias y oferirli sos presents.

Sants Reys de l' Orient, que vostre silueta 's dibuixi cada dia mes en la imaginació dels pobles y siga lo vostre exemple seguit pels jefes y magnats de la terra; Reys regionals, reys del poble que prescindint dels Cessars anareu directament á Cristo, sigueu etern espill y guia y nort dels pobles encadenats á imperis artificials als quals no uneix altre vincle que la forsa.

Feu que 'ls pobles del mon, lliures de trabas, fonamentant sas lleys ab las lleys del Rey etern, las amplihin á son gust y segons sas necessitats y costums y puguin fer cás omis de tants Cessars no Augustos y de tants magnats cessaritas á quals palaus cosmopolitas apesar d' estar coronats ab la Creu y 'ls coronats ab la mitja lluna, no hi poden penetrar las onadas del ayre que transporta lo sublim cántich de «Pau als homes de bona voluntat» y sos llachs pestilents dels vicis dels pobles barrejats á la forsa, malmet lo suau olor celestial de la gracia que fá dinou sigles s' escampá de la cova de Betlhém.

Servem catalans ab amor las costums populars, conservem ab respecte y ab tota sa puresa las sublims tradicions cristianas, que posin los nens cada any per la diada dels reys la sabateta al balcó, que 's dibuixi sa tendre fantasia la silueta d' aquells Reys adorant al Nen Jesús; aquestos nens se farán homens y aquestos homens criats ab las soludables onadas del purificador alé del sentiment religiós y del sentiment regionalista que, grat sia á Deu, per tot arreu s' escampa, lograrán la llivertat de las

pátrias naturals y saboragerá l' amorós regnat de Cristo ab la llivertat de nostra Catalunya.

QUINTILIÁ.

SECCIÓ RELLIGIOSA

Sants d' avuy.—La Epitania del Senyor ó l' Adoració dels Sts. reys Melció, Gaspar y Baltasar.—S. Joan de Ribera arquebisbe de Valencia.—S. Melani bisbe y S. Vilanmon.

La festa d' avuy es de precepte, hi ha obligació de ohir missa y no 's pot trevallar baix pena de pecat mortal, se guanyan las Indulgencias de la Butlla de la Sta. Creuhada, en la forma de costum.

La missa es propia del Misteri d' avuy.

La Epistola es del cap. LX d' Issaias.

Lo Evangeli es del cap. II de S. Mateu.

Jaculatorias: Que vos adori, Senyor, y vos beneheixi per sempre mès tota la terra, (Psalm LXV.)

Parroquia de S. Feliu.—A las deu, després de Tercia solemne, missa á tota orquesta, á las tres Rosari, á dos quarts de cuatre Vespres y tot seguit Corona, á las set acabament del Octavari al Nen Jesús.

Parroquia de la Concepció.—A las deu ofici solemne cantat per la Escolanía, al ofertori hi haurà adoració del Nen Jesús; á la tarde á las cuatre Rosari. Seguirant los Exercissis del Octavari del Nen Jesús cantant las Ave-Marias y cansonetas la Escolanía acabantse ab l' adoració al Divi Nen.

Iglesia de M. M. Escolapias.—La Venerable Ordre Tercera, á las tres de la tarde tindrá sa funció mensual ab Exposició.

Notas oficials

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripcions durant lo dia 5.

Defuncions: Joseph Maurí Morós, 4 dias.—Miquel Magens Casades, 1 any y 5 mesos.

Matrimonis· Pere Casals Marcet ab Dolors Vidal Fauli.

NOVAS

Lo diputat á Corts per aquest districte, don Timoteo Bustillo, ha tingut á bé repartir en celebració de la festa d' avuy, las seguents cantitats:

Al Sr. Alcalde Constitucional, 500 ptas. — Rector de S. Feliu, 300. — Rector de la Purísima, 250. — Conferencias de S. Vicents de Paul (senyoras), 400.—Id., id. (homens), 250.—Casa de Caritat, 200.—Caritat Cristiana, 100.—Monjas Josefinas, 125.—Servas de Maria, 125.—Pressos, per diná extraordinari, 50.—Castellar, 150.—Ripollet, 150.—San Cugat, 150.—Sentmanat, 150.—Santa Perpétua, 100.—Barbará, 75.—Palau Solitar, 75.—Sardanyola, 75.—Poliñá, 75.—San Quuirse, 75.—Total, 3.375 ptas.

Es d' agrahir aquesta nova mostra de humanitat del Sr. Bustillo.

En lo teatro Euterpe se posarán en escena avuy á la nit las sarsuelas *El gorro frigio*, *Coro de señoras* y *Aquí va á haber algo gordo ó la casa de los escándolos.*

Ab motiu de las últimas plujas s' han possat alguns carrers que fan llástima. Fora bó que la Comissió d' obras procurés son prompte arreglo, donchs son molts los carros que s' encallan en los sots un xich massa pronunciats que 's troban per la via pública.

L' ajuntament de Santander, ha prés en consideració, casi per unanimitat, una proposició firmada per nou regidors demanant que 's recorri al Gobern pera obtenir l' autonomía municipal.

Aquest acte dels regidors de Santander, verdadera fé de vida del esperit regional d' aquella provincia, no es un fet aislat: es la exteriorisació de sentiments fins are no fets públichs, es lo revifament d' un caliu pátri que semblava esmortuhit y que tristas experiencias han tornat á encendre.

Los acorts presos en aquest sentit per las corporacions municipals haurian de sovintejar y aixís los municipis sabrian ser reflexo fidel dels sentiments dels pobles quins interessos regeixen.

No podria l' ajuntament de Sabadell demostrar, ab un acte consemblant, qu' está á l' altura dels sentiments y aspiracions dels seus administrats?

Creyém que si y aixís ho esperém del sa criteri y patriotisme dels individuos que 'l componen.

Aquesta tarde en lo teatro de la Associació de Católichs tindrá lloch altra vegada la representació de «Los Pastorcillos en Belen» que tanta concurrencia ha atret en las passadas festas.

En la sessió celebrada avans d' ahir á la tarde per la Diputació Provincial de Barcelona lo senyor Roig y Bergadá, va felicitarse de la mida presa per lo dignissim senyor Rector d' aquella Universitat Literaria don Manel Durán y Bás, que en tan alt grau contribuheix á la cultura de la nostra terra, ab motiu de la creació de las cátedras de Dret Catalá y de Literatura Catalana, ensenyansas que feyan verdadera falta en la Universitat perque al estudiar lo dret civil no s' estudiavan las institucions de la nostra terra, aixís com tampoch se feya ab lo degut deteniment la história y exámen de nostra literatura. Va afegir que aquestas importantissimas cátedras, gracias al desinteressat esfors dels doctors D. Joan de Deu Trías y Giró y D. Anton Rubió y Lluch, ns costavan res al Estat ni á la provincia, y, per lo tant, proposava que la Diputació de Barcelona manifestés lo seu agrahiment al senyor Rector y als citats catedráticbs, felicitantlos perque, gracias á las sevas iniciativas, havian procurat om-

plir aquestos buyts, contribuhint á posar de relleu tot lo que serveix pera coneixer y apreciar lo carácter propi de nostra estimada terra.

No cal dir que la proposició del senyor Roig y Bergadá va ser aprobada per unanimitat després d' algunas frases sumament encomiásticas del senyor Sard.

La companyía del teatro Principal posará en escena avuy á la nit las sarsuelas en un acte: *La Czarina, El cabo primero* y *Cuadros disolventes*.

Dita funció es á benefici de la aplaudida tiple donya Sofía Romero.

La part instrumental está á cárrech de la orquesta *Muixins*.

Lo partit federal catalá se proposa empendre una enérgica campanya de propaganda.

Segons llegím, tracta de celebrar una Assamblea general de tots los federals de Catalunya, al objecte de fixar la marxa del partit y sa linea de conducta en relació ab los demés partits.

Al mateix temps se proposan los federals catalans promoure agitació en favor de la autonomía regional y municipal, convocant al efecte diferents *meetings* en los que solicitarán lo concurs de diferents elements favorables als principis autonómichs.

Lo vinent diumenge á la tarde en lo Teatro Lírich de Barcelona lo alabat *Orfeó Catalá* donará un concert extraordinari dedicat als seus socis protectors y á benefici de las víctimas que 'ls ultims aiguats han causat á l' Ampurdá.

Oportunament ne donarém més detalls.

Segons anunciaren ahir, en l' Ateneo Sabadellés tindrá lloch avuy á la tarde un extraordinari ball.

Advertim als contribuyents qu' ha deixat d' exercir los cárrechs de Recaudador de contribucions é Investigador d' Hisenda d' aquest districte don Joan Roca y Palet.

Avuy deu comensar á sortir á Barcelona un nou periódich bi-setmanal que portará per títol *La Patria*, y en quina redacció, segons se promet, s' empleará indistintament las llenguas catalana y castellana, pero mantenint sempre l' esperit que ha informat la rassa catalana, Del prospecte que 'ls fundadors d' aquest periódich reparteixen profusament ne retallém y traduhím lo següent párrafo que desitjariam no fos oblidat: «No poguent permanexer indiferents á aqueix gran moviment regenerador que s' ha despertar en las verdaderas nacionalitat, per tradició y per convicció, aspirém al engrandiment del Estat per lo desenrotllo armónich de las

entitats naturals que 'l constituheixen. Detestém tot lo artificiós y antinatural. Per això 'l Regionalisme es nostra aspiració com ho es d' aquells que, ofegantse un una atmósfera pobre y viciada, desitjan omplir son pit del ayre vivificador de la naturalesa.»

Lo drama de don Angel Guimerá *Terra baixa*, estrenat á París en lo teatro de «La Bodiniére», fou dirigit y ensajat per son traductor don A, Gelée Bertal.

En vista del éxit que ha obtingut, continuará representantse desde mitjans del actual mes en altre teatro de París per los mateixos actors que l' estrenaren.

També han ofert reproduhir dit drama varias capitals francesas y altras de Bélgica y Paissos Baixos.

La conferencia que en la mateixa nit del estreno esmentat feu l' indicat traductor sobre l' Art Catalá, fóu també molt celebrada y 's publicará íntegra en varias revistas francesas.

Felicitem al amich Sr. Guimerá per son nou triomf.

Diu un diari de Barcelona que avans d' ahir al passar entre duas y tres de la matinada per la Rambla dels Estudis va veure algunas personas aturadas devant d' un dels punts de vendre turrons que allí hi han instalats. Aclofat demunt de las fustas, rendit per la son, tremolant, vestint la ditxosa roba de vions, sense cap mena d' abrich pera resguardarse del fret y de la humitat, hi havia un infelís soldat de cara cadavérica y flach de cos. Allí, arraulit com un pobre *trinxaraire*, se trobava aquell defensor d' una patria que aixís protegeix á sos fills.

No cal esplicar lo sentiment que produhiría entre 'ls molts que corren de nit y que per allí tranzitavan, la presencia d' aquell desgraciat. Alguns s' hi acostaren y tractaren d' animarlo y oferirli sos auxilis, pero l' infelís soldat ab prou feynas podía contestar á aquellas mostras de solicitut; tal era l' estat de postració en que 's trobava. Ja s' anava á demanar lo socorro d' algun agent de la autoritat' cuan s' ensopegan á passar algun soldats dels cossos de la guarnició, los quals, enterats de lo que succehia, s' acostaren á son pobre company, logrant que aquest accedís á anar ab ells, no sabém ahont, lo qual verificá, anant de bresset ab dos dels mateixos.

Callem les comentaris perque la ploma 'ns relliscaría y aniríam massa lluny.

No hi volém dormir ab las ratas.

Pero consti que las responsabilitats d' aytals salvatjadas alcansan desde 'l mes alt al mes baix dels quins menan los destins d' aquest Estat sense entranyas.

PIANOS de totas classes, nous y usats. COMAS, Rambla, 93, casa de confiansa.

Divendres á las 3 de la tarde tindrá lloch l' acte oficial de la benedicció é inauguració del edifici escolas que s' ha acabat de construhir en lo carrer de las Paces y Llobet y de l' edifici que l' Ajuntament ha llogat en lo carrer de S. Cugat pera dedicarlo á escola de noyas.

TELEGRAMAS

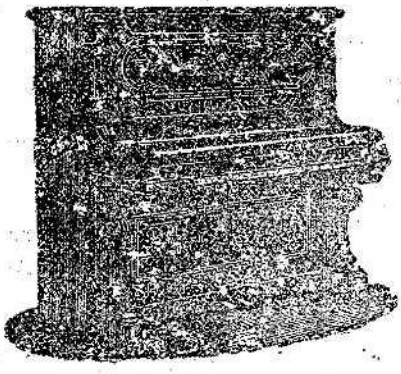
Madrid, 5, 10'20 m.—Diuhen de l' Habana que 'l general Blanco al anunciar son propósit de marxar á operacions, manifestá que 's proposa saber d' un modo cert, si hi haurá pau ó si continuará la guerra. Allá veurém.

Cartas particulars rebudas de la Habana donan opinions optimistas del General Blanco sobre 'ls efectes de la implantació del nou régimen per la inmediata pacificació de la isla.

Se reben gran número de felicitacions d' Ajuntaments y Corporacions, al gobern insular, notantse que totas fundan gran espera en lo plantejament de la autonomia.

CAMBIS

Londres á 90 dias fetxa	33'25 d.
» á la vista	33'60 p.
Paris. » » »	33'20

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde **150 duros** y son construits ab march de metall, bona pulsació y candeleros dobles.

Pianos usats n'hi hán 5 pera vendrer, á preus económichs.

Aquesta casa s' encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

DIRIGIRSE A

JOAN COMAS FAURA

Rambla, 93. — SABADELL

FONDA SIMON

Cuyna á la verdadera catalana; bonas habitacions pera familias y particulars; molta netedat y economía.

Esparteria, 6, y Vidrieria, 12. - (Born vell). - BARCELONA

Aquesta casa fá 62 anys que dona diariament la sopa als pobres.

Imprenta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderón, 36.—SABADELL.